

POLITICI ZLYHÁVAJÚ. DESIATKY ROKOV UMOŽŇUJÚ ODLIEVAŤ MILIARDY OD VEĽKÝCH ZAHRANIČNÝCH FIRIEM CEZ TRANSFEROVÉ OCEŇOVANIE, BEZ DOHLADU, REGULÁCIE A CIELENÝCH KONTROL

Právo na pravdu predstavuje druhý balík konsolidačných opatrení zameraných na veľké zahraničné firmy a reťazce. Ide o banky, poisťovne, potravinové reťazce, digitálne platformy, operátorov, energetické a zbrojárske firmy a aj automobilový sektor.

„Ťažisko výberu daní navrhujeme v hĺbkovej kontrole transferového oceňovania, skrytých poplatkov a vnútro skupinových nákladov, nie v zvyšovaní daňových sadzieb či nových odvodoch. Skúsenosti z predchádzajúcich analýz potvrdzujú, že štát vie získať desiatky až stovky miliónov eur ročne, ak začne systematicky kontrolovať reťazce a ďalšie firmy so zahraničnými matkami. Je nezmyslom ísť cestou nových odvodov, pretože to sa zvyčajne premietne do cien pre občanov a nevyrieši odliv ziskov. Dlhodobo platí, že vyššie sadzby daní samy o sebe neprinesú zásadne vyšší výber daní, rozhoduje najmä kontrola daňovej medzery a efektívnej sadzby,“ hovorí na úvod Zoroslav Kollár.

„Efektívna daňová sadzba nadnárodných skupín je na Slovensku dlhodobo nízka, skutočný problém je v optimalizáciách. Ide o poplatky voči materskej spoločnosti, licencie, manažérske poplatky, úroky z prijatých pôžičiek od materských firiem, či transferové ceny. Preto prioritou musia byť nové zákony, profesionálne kontroly, nie nové odvody. Odvody sú iba marketingové nálepky politikov. Jediná cesta je riešiť daňové úniky, zjednotiť dane, riešiť transferové ceny a skryté poplatky. Keby bola DPH jednotná, efektívna daňová sadzba by sa zvýšila. Problémom sú aj daňové zvýhodnenia a úľavy. Spoločnosti s obratom do 100 tisíc majú zvýhodnené rôzne daňové sadzby, napríklad daň z príjmov, transakčnú daň, registračné poplatky, minimálne dane a ďalšie. Dochádza k umelému a účelovému rozdeľovaniu firiem, aby sa dostali pod tento limit. To má negatívny dopad na efektívnu daňovú sadzbu, daňové príjmy a verejné financie a zároveň sa tým kriví podnikateľské prostredie,“ hovorí Martin Gračka, expert na financie Práva na pravdu.

„Príkladom sú potravinové reťazce. Trh je ovládaný štyrmi zahraničnými reťazcami, z ktorých dva majú spoločnú materskú spoločnosť. Uplatňujú skryté poplatky, vyvolávajú fiktívne náklady, napríklad poplatky za reklamné letáky a iné promo poplatky, prvú dodávku zadarmo, dodatočné zľavy, spätné bonusy a povinné spätné odbery nepredaného tovaru. Takéto praktiky umelo zvyšujú ziskovosť reťazcov a znižujú ziskovosť dodávateľov, deformujú trh. Skutočné marže reťazcov nie je možné posúdiť bez účtovníctva a zmlúv o licenciách, poplatkoch a manažérskych službách s materskými spoločnosťami. Hĺbkové kontroly transferového oceňovania potravinových reťazcov môžu štátu priniesť minimálne 250 až 500 miliónov eur každý rok. Samotní dodávatelia dlhodobo poukazujú na „povinné“ zľavy, marketingové poplatky a spätné odbery. Tieto platby sa premietajú do horších nákupných cien pre domácich dodávateľov, horšej likvidity a menšej investičnej schopnosti slovenských výrobcov. Štát musí chrániť oznamovateľov a vytvoriť mechanizmus bezpečného nahlasovania nekalých praktík, inak sa dôkazy k FS SR nedostanú. Rovnako banky. V decembri 2024 klesol zisk bánk v

porovnaní s ostatnými mesiacmi roku 2024 o takmer 100 mil. EUR. Nie je to daňová optimalizácia, legalizovaná Národnou bankou Slovenska, ktorá nerobí v podstate žiadny dohľad?," hovorí Martin Halás.

„Je zároveň potrebné zvýšiť efektívnu daňovú sadzbu a obmedziť trojnásobnú optimalizáciu cez dane, dividendy a 2 % daňovú asignáciu. Môžeme sa pýtať, prečo nekoná napríklad Protimonopolný úrad SR, keď podľa viacerých podnetov a odhadov jeden zahraničný subjekt ovláda približne 40 % trhu v kľúčových segmentoch. Práve pri potravinových reťazcoch dlhodobo zlyhávajú MF SR a MPaRV SR. „Deravé“ zákony neumožňujú dostatočne konať FS SR, KUFS, PMÚ SR ani SOI. Sú za to zodpovední iba politici. Tieto opatrenia by pri dôslednej kontrole nielen potravinových reťazcov, bánk, poisťovní, mobilných operátorov, energetických a zbrojárskych firiem a automobiliek priniesli bez zvyšovania sadzieb daní v rámci nami navrhovaného balíka konsolidačných opatrení až 1 miliardu eur ročne. Je potrebné zaviesť národný špecializovaný tím pre transferové oceňovanie s medzinárodným partnerom a s vybranými top 200 subjektami naprieč sektormi, vykonávať audity na licencie, manažérske poplatky, úroky, poplatky za IT, marketing a ďalšie platby medzi materskou a dcérskymi spoločnosťami. Navrhujeme sprísnené sankcie, kontrolu skrytých poplatkov, ochranu dodávateľov a svedkov, cielené sektorové vyšetrovania, elektronickú fakturáciu, prehľad o transferoch v reálnom čase a automatické párovanie DPH. Reálna daň namiesto tej na papieri. Štát sa musí zaujímať o to, koľko veľké firmy naozaj zaplatia. Efektívne kontroly a postihy zameriame na poplatky materskej spoločnosti, manažérske poplatky či vnútro skupinové pôžičky, cez ktoré si znižujú dane. Ide o stovky miliónov eur v každom segmente, každý rok. S krajinami, kde majú tieto nadnárodné firmy matky, si vopred dohodneme pravidlá cien a budeme robiť spoločné audity. Žiadne presúvanie ziskov von zo Slovenska,“ dodáva Martin Gračka.

„Balík konsolidácie číslo 2, ktorý navrhujeme, nespočíva v nových daniach ani odvodoch, ale v správnom a spravodlivom výbere daní od veľkých zahraničných firiem, ktoré dlhodobo využívajú transferové oceňovanie a skryté platby. Slovensko takto kvôli neschopnosti politikov prišlo už o miliardy eur. Štát by opatreniami, ktoré navrhujeme, získal minimálne 1 miliardu EUR ročne. Bez ďalšieho zaťažovania občanov, živnostníkov, firiem a ekonomiky. Vláda Roberta Fica zvýšila DPH, zrušila daňový bonus aj rodičovský dôchodok. Rodiny s deťmi aj seniori prichádzajú každý mesiac kvôli neschopnosti Ficovej vlády o 100 až 200 EUR,“ uzatvára Zoroslav Kollár.